

TELEGRAFUL ROMÂNUL.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Săbii la expeditorul foiei, pe afara la c. r. poște cu bani și prin scrisori franceze, adresate către expeditor. Prețului prenumerării pentru Săbii este pe anu 7 fl. v. n. ar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 94.

ANULU XXIII.

Săbii 27 Novemvre (9 Dec.) 1875.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. idem pe o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime, și țări străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia oră cu 7 cr. și pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Revista politică.

Săbii în 26 Nov. v. 1875.

Diet'a fundului regiu continua cu afacerile sepe ordinare. Până acum nu a venit la discușiune vre unu obiectu de o importanță mai mare. Impregiurarea, ca dlulu deputatu *Rusu* a referatu despre proiectulu relativu la scôla industriale din Sasu Sebesiu în limb'a româna, — dede ansa unui diariu germânu de aici a se fală, ca li s'a facutu româniloru o mare bunătate danduli-se dreptulu de a se folosi în referate și de limb'a româna, care până acum nu s'a bucuratu de acestu dreptu, de altmintrenea incontestabilu. Atitudinea deputatiloru sasici fatia de această întemplant nepomenita înca în conflușu, dice „H. Zt.“, respective coniventia, cu care s'a portatu legislatorii fundului regiu către limb'a româna, e de laudatu și aru fi de doritu, că atari dovedi de adevărata egală îndreptare (se întielege înse numai în respectulu limbei) sa obvina mai desu în pracs'a vietiei publice.

Noi ne bucuramu din inima de acestu progresu alu limbei noastre, care e alungata de totu de pre terenulu vietiei publice, și laudamu tolerantia dloru deputati sasi din conflușu, nu scimu înse ce atitudine aru luă confratii nostri sasi, amicii privilegiiloru, cându unu deputatu român aru vorbi de egală îndreptare în chestiuni reali, concrete, cându aru fi buna oră vorb'a de dreptulu incontestabilu alu româniloru la cele șapte județii improcesuate și la alte averi, pre cari confratii nostri sasi le tienu de exclusiv'a loru proprietate. La unu atare casu credemu siguru, ca nu aru mai fi vorb'a de egală îndreptare și atitudinea maiorității, care s'a portatu fatia de o referata româna ino-centa cu pacienti'a unui mnelu, aru diferi cu totulu. Mielulu numai decâtu s'aru tradă, ca e luptu. Fruntea acum vesela de locu s'aru încreți și afabilitatea s'aru prefăce în nedumerire.

Esperinti'a de până acum, voturile separate ale româniloru, suntu unu viu testimoniu, ca egalitatea nu are locu pretudindinea.

Dealtmintre noi luamu la cunoscutia placuta coniventia laudabila a maiorității din conflușu și sperâm, ca va rezultă cu tempulu o apropiere între românii și sasii din fundulu regiu și în cause concrete și reali. Din trecutu n'avemu decâtu deceptiuni amare. Sperâm, ca dora viitoriulu va fi mai bunu și mai tolerantu și în acestu respectu.

Parlamentulu ungurescu trece camu în tuga preste posturile bugetulu. Trasuri mai interesante ne oferesce bugetulu instructiunei publice. În ședinți'a din 3 Decembre n. a. c. ise dede ocasiune deputatulu nostru natiunalu Parteniu *Cosma* de a aperi cu argumente legali autonomi'a noastră bisericesca. E vorb'a de subventiunea gimnasiulu român din Brasiovu, pre care statulu a retras'o sub pretestu, ca Efori'a scôleloru de acolo și suprem'a inspectiune scolaria a archidiecesei noastre nu a voit sa primisca condițiunile ce le a legatu guvernulu de aceea subventiune. Biserici'a noastră nu se pôte și nu trebuie sa sufere ingerința straina în autonomi'a ei garantata prin lege, noi nu putem accepta unu ajutoriu materialu pre contulu libertății confesiunale și prin urmare natiunali,

cu unu cuventu nu putem suferi amesteculu ilegalu în afacerile nostre bisericesci. Fôrte logicu și cu argumente neresturnavere a doveditu deputatulu *Cosma* procederea ilegale a guvernulu ungurescu în caus'a subventiunei gimnasiulu din Brasiovu, și îndreptarea de a fi ajutoratu acestu institutu fără de a i se impune condițiuni atâtu de umilitore și ilegali. Discursulu deputatulu *Cosma* reprodușu în fôia noastră de astadi ne dispenseza de a mai face alte comentarie la acestu obiectu atâtu de vitalu pentru noi.

Ședinți'a dietei dela 6 Decembre ni ofera altu momentu remarcabilu. Deputatulu din opozițiunea dreptei *Urményi* atacă institutiunea honvediloru, cea mai sublima creațiune a spiritulu patrioticu magiaru. Se șcie, cu ce devotamentu aderăza fia-care patriotu magiaru la această armata de caracteru magiaru, nu folosesc aici o propunere ce nu tientesce la conservarea și desvoltarea pre base si mai estinse a acestei armate, care e chiamata a realisă visulu politiciloru magiari: o *Ungaria mare*. Ne putem deci usioru esplică, ca propunerea deputatulu de mai susu, că toti recruții sa între mai întâiu în servitiulu armatei comune și numai dupa ce voru implini servitiulu acolo sa între în militi'a pentru apărarea țierei indignă pre cei mal multi deputati magiari. Deputatulu *Hollan*, înflacaratu de ide'a patriotică dela care a amanatu și institutiunea honvediloru, espune însemnatatea acestei armate. *Tisza* dechiară ca opozițiunea dreptei vrea sa impace natiunea prin infatisiarea de crutiări imposibile cu ide'a de nimicire a neatacabilei institutiuni honvediesci. Honvedimea pôte contă pre venitoriu.

Din diet'a Ungariei mai relevamu pre urma unu obiectu de însemnatate, pertractatu în ședinți'a din 3 Decembre dupa am. Se începuse desbatererea despre cărțile scolastice. Deputatulu nostru natiunalu *Sig. Borlea* dise, ca se confisca sub feliu de preteste cartile române de scôla (nelinisce), se întrebuintieza fortia spre a magiarisă scolile (sgomotu), dara se uita ca prin atari mesuri de fortia limb'a maghiare se docēza, dara nu se invētia. Se exercieza censur'a de cărti, este această liberalismu?

Ce scôla e acea — întrēba oratorulu — unde copii nu întielegu pre invetiatoriu! (Strigari; sa invetie dara copilulu limb'a invetiatoriuului). Bine, dara unde suntu copii, cari se nascu degiă cu cunoscutia limbei invetiatoriuului? (Ilaritate). Pôte ca femeile maghiare nascu atari copii, dara cele române nu (Ilaritate sgomotosa). Domnii striga, *Borlea* — sa se desfatēze pre socotēla propria! (Sgomotu și ilaritate.)

Pre cându diet'a Ungariei trece rapede preste singuratecele posturi ale bugetulu, fără de a se impedează, agentii financiari ai guvernulu nostru suntu fôrte activi intru a realisă contragerea unui nou imprumutu, despre care nu avem până acum date positive fiindu ca negociările au decursu în tacere între cei competenti. Nu scimu deci condițiunile ce le-a pus consortiuulu de imprumutu, și cele ce audimu suntu mai multu conjecturi. Asiă e nesiguru cursulu de percepțiune alu imprumutulu, dupa „Hon“ aru fi 80 1/2 în auru. Imprumutulu e numai de 40 milioane, prin urmare

planulu, de care se vorbiă ca se va contrage unu imprumutu mare, pentru a unifică datoriele de statu și a plăti imprumutulu din urma de 153 milioane, e amanatu pre alte tempuri mai bune.

Foile din Pest'a ni spunu unanimu, ca condițiunile, cu cari s'au realisatu imprumutulu, nu suntu stralucite; chiaru și cele mai devotate organe oficiose nu știu deduce din operatiunea imprumutulu altu avantaju decâtu rezultatulu politicu, care consiste într'aceea, ca amu fostu atâtu de fericiți, încâtu banchierii nu ni-au aretatu usi'a. Într'adeveru frumoșă consolatiune politică pentru noi, ca mai avem inca putienă gratia la domnii banchieri. Până acum statulu a traitu totu din gratia a acestoru adevărați domnitori, pentru ce sa ne stricâmu dara prieni'a cu nisce protectori atâtu de generosi, dela cari depinde existinți'a politică a țierei.

Banchierulu *Wodianer* de bucuria, ca operatiunea imprumutulu în chestiune a succesu perfectu — mai lipsesc numai conferinți'a din urma și subscrierile definitive — a datu o cina solemnă. Pentru ce nu? Poporulu, respective cetățienii statulu suntu făcuti de Ddieu se platesca.

Șcirea cea mai importantă din strainatate este intalnirea principelui *Gorciacoff* cu principele *Bismark* la Berlinu, cu ocasiunea trecerei marelui cancelar alu Rusiei din Elveti'a la St. Petersburg. Telegram'a ne spune ca întrevederea între cei doi ministri ai politicei din afara ale celor două imperie a duratu o oră și ca principele de *Bismark* a avutu imediatu o intalnire cu Maiestatea Sea imperatulu *Wilhelm*. E probabilu ca politică europeană și în specialu cea relativă la orientu a formatu obiectulu convorbiloru.

Scimu ca între guvernulu Rusiei și Austro-Ungariei se urmēza negocieri pentru precisarea reformelor ce se credu necesare în Turci'a spre a se putē impacă populațiunile creștine și asigură o pace mai durabilă în orientulu Europei. „Times“ pretinse dilele acestea ca acelea negocieri n'aru fi isbitu; iara „Journal de St. Petersburg“ intimpina acestu sgomotu asigurându din nou, ca cele două imperii nu au altu scopu de cătu linscirea orientulu și ca prin urmare ori-ce decisiune aru luă cele două imperie, ea nu va fi izolată de concertu și cu celelalte puteri garante.

Amu mai vorbitu despre o brosiura care a facutu ore-care sensatie, intitulată „Austro-Ungari'a și Slavii de sudu.“ Această brosiura s'a atribuitu de către „Agenti'a Havas“ archiduculu *Albrecht*, a cărui pozițiune înaltă aru dă acelei scrieri, unde se recomanda aneșarea Bosniei și Herzegovinei, mare autoritate.

„Le Nord“ dela 26 ale curentei se mira ca „Agenti'a Havas“ care se considera că inspirandu-se dela guvernulu francesu, a pututu publică o asemenea șcirea mai alesu în ajunulu mergerei archiduculu *Albrecht* alu Austriei la St. Petersburg, unde se va celebră serbarea ordinulu St. George. „Le Nord“ nu numai ca nu da nici unu credimentu acelei scrieri a „Agentiei Havas“ dera înca declara, ca ide'a unei aneșari a Bosniei și Herzegovinei, preconisată de acea brosiura atribuită pre nedreptu archiduculu *Albrecht*, este contraria atâtu politicei

imperatulu *Franciscu Iosifu*, cătu și „baseloru esentiale ale întielegerii dintre cei trei imperati dela Nordu.

Cu via placere luăm notitia despre unu pasiu nou, ce se facu în interesulu gimnasiulu nostru confesionalu din Brasiovu. Nu ni vomu renoi dorerile prin enararea incidintelor, în urm'a cărora numitulu gimnasiu deveni în condițiuni de a-si perde chiaru existinți'a; pasiuulu, la care reflectăm, ni dă bune speranție, ca acelea doreri ni se voru alinā cu deservire. Deputatulu dietalu *Parteniu Cosma*, în ședinți'a casei reprezentative din Vinerea trecută sulevā chestiunea subventiunei gimnasiulu nostru din Brasiovu, și această o facu într'o cuventare, carea prin poterea argumintelor și prin tonulu ei moderatu trebuiă sa cucerēasca inimele impetrite. Credemu ca întieptiunea și sentiulu de dreptate alu regimulu și alu legislatiunei ni voru justifică cătu mai curendu speranțiile; dar fie cum va fi, domnulu deputatu *Parteniu Cosma* prin vorbirea această binecugetată și-a castigatu titlu la recunoscutia tuturor celor interesati de cultur'a poporulu nostru. Eata dar o publicăm aici:

Discursulu

representantulu dietalu *Parteniu Cosma* ținutu în ședinți'a de șera a casei reprezentative dela 3 Decembre 1875 la ocasiunea pertractării bugetulu ministeriulu de culte și instructiune publică.

Onorata Casa! — Mai și mai înainte vi dechiaru: ca eu nu numai votezu sum'a preliminară sub acestu titlu, primită și de comisiunea financiară, ci înca voescu a mai adauge la ea.

Prevediu, ca me espunu la obiectiuni, cându chiaru acum în er'a parsimoniiloru sum silitu a propune urcareă erogatiuniloru; dar e de știutu: ca pozițiunea, ce voiu se o propunu spre primire, nici ca e nouă în bugetulu nostru, nici e de acelu feliu, că din respecte de parsimonia se pôte fi eschisă de acolo; din contra: aceea e o pozițiune, carea și mai înainte a formatu o rubrică ordinară în bugetulu nostru, carea e o esigintia a culturii publice, dar carea a fostu subtrasa dela ordinea dilei din motive, ce de feliu nu apartienu la caus'a invetiamentulu.

De cându se restituă constitutiunea patriei nostre, între scôlele medie, care erau de a se subventiună din partea statulu, a figuratu totu-dēun'a și gimnasiulu român din Brasiovu că o pozițiune stabilă, carea regimulu constitutiunale o primise dela regimulu de mai înainte într'un'a cu celelalte multe pozițiuni, cari și acum le aflăm în bugetu.

Pre cătu tempu ni-a fostu ministru de culte repausatulu baronu *Iosifu Eötvös*, carele pentru prim'a dată a luat în bugetu această pozițiune, nimeni nu i-a plesnit prin minte a o scarmenā aceea, ci ea se votă între celea ordinare din anu în anu fără vre-o condițiune; înse la anulu 1871 diet'a, la propunerea comisiunei sepe financiare, o legă de o condițiune, carea dupa modest'a mea parere nu o pôte primi nici o confesiune, carea 'și stimēza propri'a sea autonomiă.

S'a luat adeca aici'a concludu: că subventiunea această numai sub aceea condițiune sa se pôte realisă:

déca regimulu va participá la denu-
mirea profesorilor in proportiune cu
subventiunea acordata acelor'a.

La vedere s'aru paré justa acést'a
conditiune: ea inse in realitate este
de acea natura, carea taia in drep-
turile autonomiei, si carea dupa pare-
rea mea o biserica autonoma nu o
póte implini. Au fostu timpuri, cându
biserica protestanta n'a vrutu sa pri-
mésca alte cu multu mai notabile
beneficii, déca erá de a-si tradá auto-
nomia, si prin aceea si-a cástigatu
onóre inaintea lumii.

E de prisosu a spune: ca gimna-
siulu din Brasiovu este confesionalu.
Acel'a fú ridicatu in anii de pre la 50
prin o comuna bisericesca greco-orien-
tala de acolo, cu concursulu negutia-
toriloru gremiali; aceeași comuna lu
sustiene si pâna in diu'a de astadi,
pre câtu se póte implini dela ea; iera
inspectiunea, prelânga suprem'a in-
spectiune de statu garantata prin lege,
cade in competinta consistoriului ar-
chiepiscopescu greco-orientalu românú
din Sabiiu; asiá dara institutulu insusi
e depusu in mâni solide si sta sub
inspectiunea unei corporatiuni morali,
contr'a cárei'a nici cându, si din nici
o privintia nu s'a ridicatu vre-o ba-
nuiéla.

Biserica autonoma nici ca a po-
tutu privi altcum conclusulu onoratei
case, decâtu cum avea sa-lu privésca
fatia de legile sele cardinali, adeca cá
o denegare a subventiunei; si decâtu
ca se lase a se sdrunciná drepturile
ei de autonomia, a preferitu a nu primi
banii, cari dela 1871 pâna si acum
stau acolo in cas'a statului spre fruc-
tificare. La 1872 de nou ocure acé-
st'a subventiune in bugetu, a fostu
votata si atunci conditiunatu, dara
nici atunci nu s'a primitu; iera de
atunci a disparutu si de acolo.

Mi facu datorintia fatia cu ade-
verulu, cându dechiaru: ca domnulu
ministru de culte si instructiune pu-
blica, care in puterea postului seu e
celu mai competente in trebi de ace-
stea, si care totu in legatur'a postului
seu mai bine cunosce drepturile bise-
riceloru autonome, nici cându nu a
venitu sa propuna acea conditiune
restringatória. Acést'a a fostu o inven-
tiune a comisiunei financiare omnipo-

tinte de atunci, purcésa din motive
precum credu nu didactice, ci mai
multu politice, cari inse dupa parerea
mea au fostu motive politice reu cu-
prinse; iera cas'a neavendu informa-
tiuni esacte despre starea lucrului, a
primitu propunerea comisiunei finan-
ciarie.

Cumca deoparte diet'a nu a fostu
bine informata despre starea lucrului
atunci cându a luatú conclusu in acés-
t'a privintia, si cumca de alta parte
biserica autonoma nici ca potea face
alta, decâtu ce a facutu, — voiu aretá
numai decâtu cu legea in mâna.

Iata aici statutulu organicu alu
bisericeii greco-orientali române sanc-
tionatu de Maiestatea Sea sub 28 Maiu
1869. — Punctulu I alu dispușetiu-
niloru generali din acestu statutu or-
ganicu suna astufeliu:

„Biserica greco-orientala româna din
Ungaria si Transilvania, cá biserica au-
tonoma, dupa dreptulu ei canonicu garantatu
si prin art. de lege alu IX din 1868 pre
lânga rezervarea dreptului de suprema in-
spectiune alu Maiestátiei Sele inviolabilu, si
reguléza, administréza si conduce afacerile
sele bisericesci, scolari si fundationali in
tote partile si factorii ei constitutivi in modu
independinte, dupa form'a reprezentativa.“

Iera punctulu alu VIII-ia cu-
prinde urmatóriele:

„Susu atinsele parti organice ale
metropoliei se voru ingriji timpuriu de mi-
dilócele intelectuali si banali, cari se receru
spre ajungerea scopuriloru bisericesci, sco-
lari si fundationali, si in câtu nu li-aru suc-
cede loru a poté intempiná chieluicelile re-
cerute nici in urm'a colecteloru facute in-
si afara de metropolia: intru atát'a si-voru
luá refugiu la statu pentru ajutorire.“

Precum dar din acestea veti
binevoí a vedé, biserica greco-orien-
tala româna e in dreptu de a primi
spre scopuri de cultura subventiune
dela ori-cine in launtru séu afara de
metropolia, fára cá prin acést'a sa se
violeze drepturile ei autonome. Dar
de alta parte statulu insusi e inga-
giatu a dá subventiune in unele ca-
suri, si déca o afla, ca e de a se dá:
aceea in sensulu legii sanctionate
are se o dée între marginile autono-
miei, iera nu se lege de ea cá con-

ditune renunțarea la dreptulu de
autonomia.

Se vede dar' apriatu ca acelu con-
clusu, prin care subventiunea recu-
noscute de necesaria fú legata de
conditiuni contrarie dreptului de au-
tonomia, nu s'a potutu luá, decâtu
numai cu ignorarea acestoru legi car-
dinali sanctionate de Maiestatea Sea la
propunerea regimului constitutionalu;
dar diet'a mai bine informata, dupa
parerea mea, póte alterá acestu con-
clusu, si aru trebú se-lu si altereze
mai alesu acum, cându impregiurările
s'au schimbatu si caus'a a intratu
intr'unu stadiu nou.

Este adeca, ca atunci, cându bi-
sericeii autonome s'a denegatu acést'a
subventiune folosita mai multi ani si
data chiaru si de regimulu absoluti-
sticu, — reprezentantia gimnasiului,
cá numai se póta sustiené institutulu,
pre bas'a acestei legi a imploratu
pre calea publicitatii ajutoriu dela
ori si cine in - si afara de metropo-
lia; in a carei'a urmare regi-
mulu statului invecinatu a venitu
intru ajutoriu bisericeii greco-orientali
romane din Brasiovu, cá patronului
gimnasiului, cu o subventiune anuala
de 15,000 lei, ce e neaperatu de lipsa
la sustinerea acelu'a.

Acést'a s'a intemplatu in publi-
citate, la vederea lumii. Regimulu no-
stru nu numai a avutú scire despre
acést'a subventiune, ci inca a fostu si
intermediatorulu ei, pentruca regi-
mulu din Romani'a tramitea subven-
tiunea la destinatiunea ei pre calea
ministeriului nostru de esterne. Asiá
a duratu acést'a pâna in anulu curinte.

La desbaterile asup'r'a bugetului
pentru anulu acést'a regimulu Roma-
niei vrendu se asecureze institutulu
subventiunea acést'a pentru totu-dé-
un'a, a venitu in camer'a din Bucu-
resci cu unu proiectu de lege in me-
ritu, care apoi a intempinatu opo-
sitiune mare, dar in fine totusi a
intrunitu majoritatea voturiloru si
asiá fu votatu. Dar fiinduca desbate-
rile se intemplara intr'unu tempu,
cându incurcaturile erau celea mai mari,
diurnalistic'a nóstra, cárei'a nu-i erá
cunoscuta natura afacerii, se apucá
a o denunciá aceea, ca e o subven-

tiune noua si contraria statului, si
provocá pre regimulu sa o impedece.

Eu nu afu se fia justificatu a-
cestu reclamu nici prin actulu subven-
tionarii, nici prin primirea subven-
tiunei, pentruca — cum avuiu onóre
a aretá — de o parte aceea biserica a
fostu in dreptu de a primi ajutoriu
dela ori si cine, fára cá cine-va se fia
avutu cuventu de a o suspitioná; iera
de alta parte scimú, ca regimulu Ro-
maniei e cunoscutu chiaru din partea
sentiminteloru amicabili cátra tier'a
si regimulu nostru. Dar aceste se in-
templara pre acelu tempu, cându afa-
cerile bisericeii serbesci, apoi desba-
terea asup'r'a legii electorali transil-
vane asiú in cas'a reprezentativa, iar
mai alesu incidentulu cunoscutu alu
gimnasieloru slovacesci adusera diu-
nalistic'a magiara in asiá stare agi-
tata fatia de natiunalitati, incátu se
dedea crediamentu la ori-ce flécuri
góle si tóte se acceptau de bani buni.

Eata motivulu, pentru care la
pertractarea bugetului nostru se su-
levá aici cestiunea acést'a, si domnulu
ministru de culte — de 'mi aducu
bine aminfe — la interpelarea dlui
deputatu Ugron Gábor spuse aici in
casa: ca cestiunea e dejá in pertract-
tare si ca in scurtu tempu va sa-si
faca ale sele, ceea ce — precum scimú
— a si urmatu, pentruca a opritu
prin ordinatiune, ca nu cum-va vre-o
scóla séu biserica sa primésca aju-
toriu dela vre-unu statu strainu.

Acum eu nu voiu sa cercetezu,
pentru ce se luara acestea mesuri pro-
hibitive, cáci o sciu eu aceea pré bine,
si o scie si cas'a intréga; ceea ce asiú
voí eu este, sa se usioreze starea cre-
ata prin acelea mesuri, asiú dori, cá
cu afacerea acést'a sa ne reinturnámu
la sorgintele ei, pentruca de nu s'aru fi
luatu din partea dietei acelu conclusu
restringatoriu, gimnasiulu nu deveniá
sa fia silitu a primi subventiune din
Romani'a; iera de nu erá subven-
tiunea acést'a din Romani'a, nici mesu-
rile prohibitive nu urmau. Asiá dar
noi suntemu *causa causae et causati*.

Asiú dori dicu, sa o reducemu
afacerea acést'a acolo, de unde s'a ur-
ditu, si se cautámu a vindecá reulu
acolo, unde se póte si unde credu ca
se afla mediculu competente.

FOCISIÓRA.

Unu nasu rosiiu.

Umoresca de Hugo dupa „Osten.“

Fanny Rosiiu erá fiic'a preotului
din H. Dintii ei erau cá abanosulu,
buzele cá coralulu: nici o flóre din
gradinile cele mai renumite nu avé
unu mirosu asiá placutu, cá respirilu
ei; grumazii ei, de-si vér'a iern'a erau
espusi aerului, erau albi cá alabastru;
ochii-i negri aruncau printre genele
cele lungi nisce flacari intocm'a cá
fulgerulu aripatu; mijloculu ei sveltú
erá mai elegantu, de câtu alu unei
vespe, pecioru-i erá fórte micu si fru-
mosu, fia-care din gesturile ei erá unu
farmecu, iera miscárilu ei erau mis-
cári de gratie. Spiritulu inca i-erá ageru
si cultu. Nu scia omulu se-i admire
mai multu, glumele cele cu spiritu,
prevenirile repentine si cu succesu,
ori judecat'a-i nimerita, modestia-i
prea placuta, séu esemplar'a ei buna-
tate de anima.

Dar' vai! — In lume nimicu nu
e perfectu. Perfectiunea e o vorba góla
care nu esista in realitate. In medilo-
culu acestei fetie gratiöse se radicá
adeca unu nasu, care se parea ca l'aru
fi farmecatu intr'adinsu cutare zina
reutaciósa. Ddieule indurate, erá unu
nasu, care intrecea in marime pre ori
care altu nasu, iera colórea lui, pute-
riloru ceresci! — femeia unui dileriu
de rendu care si bea pre di regulatu
diuimetatea ei de copu de vinarsu nu
are unu nasu de o astu-feliu de ro-
siétia!

Inse Fanny nu erá cá alte fete
egoiste, cari vedu numai insusirile fru-
móse si cari suntu órbe la defectele
loru. Ea posiedea in fapta destule ca-
litàti alese atátu corporali câtu si spi-
rituali, de cari puté se fia falósa; din
contra in unele privintie nice nu i
s'aru fi luatu in nume de reu óre-care
superbia. Ea se cunoscea pre sine, si
pre cându de oparte 'si recunoscea
insusirile bune, scia totu-odata, ca are
unu nasu mare, rosiiu, si consciintia
ast'a o facea modesta. O! pentru ce n'au
infrumsetiatu Ddieu tóte lucrurile fru-
móse cu câte unu nasu rosiiu!

Inzestrata cu atáte insusiri ne-
pretiuite si petrecea Fanny melanco-
lica ultimele dile din anulu alu 21 alu
etátiei sele, fára sa i se fi aretatu vre-
unu adoratoriu, care se ii tinda mân'a
si sa se urce cu dens'a pre scar'a ca-
satoriei. Ce e dreptu câte odata prin-
dea câte unu admiratoru fugitivu, inse,
indata ce aparea lânga dens'a sor'a
mai tenera, Adelaida, erá pace de
biat'a Fanny, incátu avé causa destula
a recuetá in singuretatea odaitiei sele
asup'r'a nasului rosiiu. Erau nisce su-
ferintie crudele! Déca aru fi crediutu
ea óre-cum, ca lacremile aru fi in
stare sa stinga foculu nasului ei ne-
fericitu, si ca i-aru puté micșiorá ma-
rimea, nefericit'a Fanny aru fi plansu
si aru fi plansu, pâna i-s'aru fi scursu
tóte lacrimile. Inse ea posiedea mai
multa minte decâtu se póta cadé in
erórea ast'a. Din nenumeratele mij-
lóce universali despre cari au cetitu
si auditu n'au datu de unulu care sa-i
promita a face din unu nasu de arama
unulu de argintu!

Amu amintitu, ca Fanny erá sor'a
cea mai mare, si cá atare aru fi avutú
unu dreptu nedisputaveru, cá ea se
fia luata mai întâiu in considerare,
cându erá vorb'a de *asiediare*. Cu tóte
acestea in casa se intemplá o nunta
dara mirés'a nu erá Fanny! Acést'a
inse nu se opuse de locu, ci a abdisu
de dreptulu ei fára nici o esitare si
se invoí cu maritimia la maritagiulu
sororei sele. Cáci, cugetá nobil'a
féta, déca nasulu meu este pen-
tru casatoria o pedeca ce se póte
trece, invinge, in modulu acést'a
mi-amu curatitu calea de ori-ce piétra
in care s'aru puté poticni cine-va;
dupa ce sor'a mea e asiediatu a cum,
nu-mi mai póte pasce iérb'a dinaintea
picioriloru.

Astfelu trecura mai multe sep-
tamáni cându deodata se presentá la
parintele Rosiiu in nisce afaceri, dlu
Scurtu, unu comptabilu fórte vedutu.
Acést'a erá omu frumosu, inaltu
teneru, blandu imbracatu in fracu
verde, cu bumbi de argintu. Fanny
abiá vedu gulerulu acestui vestmentu
seducatoriu, de colórea sperantiei, si
numai decâtu 'si acoperí cu batist'a
o anumita parte a fetiei; care? ceti-
torii nostri o voru gâci-o fára multa
bataia de capu? Noi inca sa-i ier-
támu asta cochetaria inocenta, pentru
ca in fapta e o resignatiune fórte mare,
diu'a mare a aretá unu nasu rosiiu,
care aru puté impededá ori-ce apro-
piare mai departe între visitele pla-
cute ale dlui Scurtu si între famili'a
parintelui Rosiiu.

Frumsetia si tali'a eleganta a fe-
tei facura o impressiune buna asup'r'a

óspelui. Elu i admirá esteriorulu fru-
mosu, atragatoriu. Unu barbatu se
amoriséza chiaru asiá de usioru, pre
cátu de usioru si incéta a iabi. O
conversare scurta cu amabil'a Fanny
incepú a furá mintile usioru simtito-
riului comptabilu. Ea simtia atátu de
finu si veselu! Erá atátu de agera
de spiritu si tréza! Fantasia ei i se
parea atátu de viua! Ea nu laudá nici
unu lucru inainte de a-lu fi cunoscutu
bine, nu se multiamia nici odata cu
simplicitate pentru unu complimentu
provocat de bun'a cuviintia! Ea in-
cungiurá si decliná tóte complimen-
tele, in locu sa dea ocașiune pentru
ele. O! erá o féta fára parechia. In
restempu de o óra, dlu Scurtu se con-
vinse, ca au descoperitu in Fanny unu
adeveratu Fenice. O, elu nu vediu se
inca nasulu frumósei copile!

Inse barbati suntu nisce creaturi
fantastice, neesplicabili. Barbatulu e
copilulu tóneloru, neconstanti'a i este
muma; elu e o giruetta*) viua. Dlu
Scurtu 'si continuá visitele la stima-
bil'a familia a preotului. Fisionomia
dsiórei acoperita d'abiá cu unu velu,
a produsu in anim'a lui unu feliu de
revolutia; gratiele omnipotente ale
conversarei ei pline de spiritu, pur-
tarea ei nobila, deschisa, invinsera, si
elu erá mai p'áci sa-se arunce la pi-
ciórele ei si sa-i descopere cugetulu
seu; — atunci, unu momentu schimbá
totulu! Fanny devine deodata féta
de rendu, hêda, urgisita — cáci per-
dêu'a cadiuse si elu zarí nasulu nefé-
ricitei copile!

*) Stégu de ventu, care arata din
care parte bate ventulu.

Vorbindu de gimnasiul din Brasiovu, nu întielegu aici proprie numai gimnasiul superioru de 8 clase, ci întielegu si scól'a reala inferióra cu 3 clase, scól'a comerciala asemene cu 3 clase, scól'a superióra poporala cu 4 clase si scól'a de fete cu 5 clase, care tóte sunt sub unu acoperementu, tóte stau sub acela'si directoratu, tóte se sustienu prin aceeași comuna bisericésca, si tóte la olalta dupa datele cele mai autentice au avutu in anul trecut 794 de elevi, ér' acum numerulu acestor'a trece si preste 800.

Bugetulu anualu alu acestui gimnasiu bravu se urca la 28,000 fl. ér' midilócele comunei nu potu acoperi din acestu bugetu mai multu decâtu numai 21,000 fl.; resulta dar la institutu unu deficitu anualu de 7000 fl. si fatia cu acest a comun'a asiá stá: ca acoperirea deficitului nu o póte ridicá de acolo, de unde aceea i s'aru dá cu tóta voi'a, si nu i se dá de acolo, unde dupa lege aru avé dreptu de a se adresá pentru ea.

Nu asiú fi omulu sinceritáti. Onorata Casa! nu mi-asiú face daturintí'a de representante, carea dupa parerea mea cá unu ce esentialu pre-tinde, cá omulu sa nu ascundá reulu, ci sa-lu spuna cu sinceritate, si sa caute a-i procurá medela pre cale constitutionalá; asiú amagi pre onorabilulu regimu si pre onorat'a Casa, déca nu asiú constatá: ca mesurile acestea prohibitive chiaru între impregiurárele financiarie de acum, cându statulu nici pre terenulu culturalu nu-si póte face missiunea, — a facutu impresiune fórté durerósa asupr'a acelor'a, pre cari ii privescu; pentru ca acestea mesuri sunt apte de a impedecá unu institutu bravu in misiunea sea culturala; pentru ca ei sunt de acea convingere: ca fia-cine are dreptu prin moduri si pre cáimorali a dá ajutoriu la scopuri culturali acolo, unde i se semte necesitate, si fia-cine are dreptu de a-lu primí acél'a de acolo, de unde i se dá; mai departe, pentruca ei nu sciu face distinctiune esentiala între aceea: déca mân'a, ce li dá ajutoriu, e a regimulu unu statu strainu, séu e a vreunei reuniuni puternice dintr'altu statu strainu, carea veneréza între membrii

Dlu *Scurtu*'si muscá budiele, tacú, se recomandá si se cam mai duse.

Fanny nu scapá din vedere revoluti'a repentina si evidenta in sentimentele adoratorului ei neconstantu si ea si resoná fórté bine despre temeiu ce a causatu revoluti'a. Inse tóta vin'a ér' dens'a; de ce a facutu se-i cada batist'a? Ast'a a fostu o intemplantare tare neintielépta si in urmárele ei fórté nefericita. Acum nice nu se mai puté indoi unu momentu ca nasulu acestu fatalu, o va neferici pentru totu-déun'a.

Ea nu-si potú oprí lacrimile. E dreptu ca nu iubiá tocmá cu patima pre tinerulu ce se inflacará atátu de iute, dara si elu puté fi unu barbatu bunu, cá ori-care altulu. Pre lângá aceea fug'a in ruptulu capului, ér' atátu de vatemátore si dá destula materia de desperare? Ea nu se mai puté insielá acum cu nici o sperantie, acést'a ér' calea inevitabila pre care voru apucá in venitoriu toti amorezii ei. Alt'a nu avé de facutu fára se abdica de casatoria de buna voia, si cá o calugaritia se puna votu de castitate eterna. Ce sórte crudela aru fi acést'a pentru o copila tinera in flórea etátiei! Ea se acúsá pre sine insasi in desperarea ei, si durerea voiá mai sa-i frángá peptulu, chiaru numai idé'a se fia nebagata in séma de semenii ei singuru numai pentru nasulu celu uritu, o facea neconsolabila.

Iéra trecura câte-va dile, fára a intreveni vre o schimbare óre-care! Inse dlu *Scurtu* avé numai o natura colcaitóre, nice decâtu cerbicósa. Antipati'a lui n'avé nimicu patimasu,

sei chiaru si capete incoronate, cum e reuniunea lui Gustavu Adolflu; si in fine, pentruca ei tienu la acea: *quod uni justum, alteri aequum.*

Onorata Casa! numai un'a voiescu sa mai atingu. Póte ca suntu multi, cari credu, ca legile actuali aru oprí subventionarea instituteloru de investimentu confesionali din partea statulu. Nu e asiá. Marturisescu, ca eu asiá ce-va nu potu deduce nici din liter'a, nici din spiritulu legiloru ce suntu in vigóre, si anume nu din art. 38. din 1868; si pentruca eu nu voiú avé ocaziune de a mai vorbi la acestu obiectu, voiú sa amintescu aici cu deosebire; ca nu póte fi vorba *de lege ferenda* ci *de lege lata*; iéra legea, ce existe dejá, e in partea mea cá un'a, carea necum se opresca subventiunea, ci mai ver-tosu o asecura, ma o si pretinde.

Acést'a se vede si din pracsá; pentru ca fára se cautu la acea, ca dela intrarea in viétia a provocatei legi chiaru si acestu institutu a ridicatu trei ani intregi subventiune dela statulu, — existe si acum institutu confesionalu, care e subventionatu fára a se pretinde dela elu acea conditiune, carea s'a pretinsu dela gimnasiulu din Brasiovu. Cá sa nu mergu mai departe Domniloru! iata la punctulu ce urméza, acolo numai decâtu vedemu între institutele, ce suntu de a se subventioná, scól'a reala superióra din Sabiiu; apoi acést'a scóla reala superióra din Sabiiu chiaru asiá e nationala sasésca si confesionala luterana: precum gimnasiulu din Brasiovu e nationalu romanescu si confesionalu greco-orientalu. Nici acolo la denumirea corpului profesoralu nu incurge regimulu de feliu, ci pre profesorii acelei scoli chiaru asiá ii denumesce consistoriulu sasescu de confesiunea angustana, precum pre profesorii gimnasiului din Brasiovu ii intaresce consistoriulu archiepiscopescu greco-orientalu din Sabiiu; si totusi aceea e subventionata cu 5000 fl. pâna si in diu'a de adi, fára a se fi pretinsu dela ea conditiunea, carea s'a pretinsu dela gimnasiulu din Brasiovu. Apoi Onorata Casa! de vomu stá se privimu séu la starea culturala, carea între corelatiunile feudali, ce durara seculi de ani, o produsera impregiurárele prea favorabile intr'o

séu unu ce, ce nu s'aru puté invinge. Cându mancá in ospetaria, elu nu ér' dintre acei'a, cari arunca toti dracii in grumazii bucatariului cându din intemplantare i se servesce friptur'a ce-va cam arsa.

Cu tóte aceste in casulu presentu avú lipsa de mai multu tempu, cá se póte deveni iéra in starea lui naturala. Elu caduise din ceriulu sperantieloru sele de totu fára veste si in peptulu lui ferbea o amaratiune adeverata. Reintorcendu-se la orasiulu unde 'i ér' locuiuti'a, pre tóta calea vorbiá si filosofá singuru numai despre nasulu infricosiatu, despre acésta ciuha de nasu.

„Cine va fi mai statu fatia vreodata cu unu astu-feliu de nasu be-tranu, rosiu, hédú, cu unu astufeliu de nasu de beutoriú nesuferitu! Fanny e o copila atátu de interesanta, are atát'a gratia si spiritu, dens'a aru fi mai o mustra de perfectiune, o copila cá si care nu s'aru fi aflándu pâna in momentulu de fatia; dara Dómne sfinte! de unde are nasulu acést'a spaimentatoriu, nasulu astu diformu, care-i intuneca tóta frumseti'a? Intre nenumeratele diferite nasuri, ce suntu in stare se diforme o fatia, nu existe nici unulu mai blastematu, mai nerusinat, mai necioplitu, si chiaru pre acést'a si l'a alesu si ea! Nu, Fanny, se dici si se faci ce vei vrea, eu amu o ura adeverata pentru unu astufeliu de nasu afurisitu si in viétia mea nu voiú admirá unu atare nasu.

(Va urmá.)

parte, si prea nefavorabile intr'alt'a; séu la starea materiala formata între acestea impregiuráre de disparitate: nu creduse se afla aici in acést'a casa, dar nici in tóta tiér'a sufletu de omu, care se póta afirmá cu cugetu curatu: ca sasiu din Transilvani'a aru fi in mai mare necesitate de ajutoriu, decâtu romanii din Transilvani'a.

Onorata Casa! v'amu spusu candidu istoriculu lucrulu, si credu ca mi-a succesu a vi pune in vedere aceea, ce si in sine mi a fostu unu motivu, cá se vorbescu, adeca: cumca acelu institutu n'a lucratu incoretu nici atunci, cându nu primí dela statulu subventiunea oferita sub conditiune, dar nici mai apoi, cându o primí aceea dela Romani'a, ci si la un'a si la alt'a si-a luat de radiemu legea; deci dar elu nu e de a se suspicioná, ci mai vertosu e demnu si cu totu dreptulu póte tiené contu la subventiunare din partea statulu cá unu gimnasiu, care dá crescere la 800 de elevi, si care ori si cum, de privimu séu la poteriile profesoralu, ce le are, séu la rezultatele lui didactice, póte sustiené barbatesce concurenti'a cu ori-care gimnasiu confesionalu din Transilvani'a, si cu privire la acést'a me provocu la acei'a, cari 'lu cunosc in persóna, si între cari se afla multi prea competinti barbatu de autoritate.

Nu voiescu se esagerezu nimicu; pentru acea, de-si lips'a e mare, eu nu ceru sa se acopere deficitulu intregu, me multiamescu si cu atát'a, câtu se dá altoru institute confesionali din Transilvani'a, si anume scólei reali superiori din Sabiiu, adeca cu 5000 fl.; dar cá sa previnu reflectiuniloru, ce nu cum-va aru fi se mi se faca, dechiaru la acestu locu: ca din acelu punctu de vedere, din care s'a pusu gimnasiulu din Brasiovu conditiunea cunoscuta, de feliu nu existe vre-o osebire între o scóla reala si între unu gimnasiu; dealtmintrea si la gimnasiulu din Brasiovu se afla scóla reala.

In mânilé d-vóstre domniloru! stá sórtea uniculu gimnasiu superioru greco orientalu romanu. Binevoiti a o direge aceea spre o multiamire generala dupa intielépt'a intuitiune, ce o aveti; numai un'a ve rogu: se fiti fára rezervate mentali la resolvirea acestei cause ponderóse, si mai pre susu de tóte se fiti drepti, pentruca remane pentru totu-déun'a acsioma neresturnabila aceea; ca „*Justitia est regnorum fundamentum.*“ — Ve rogu, ca propunerea mea se binevoiti eventualminte a o dá la comisiunea financiará si a o primí.

Propunerea mea e acést'a:

Dupa numerulu curinte alu 17-lea la rubric'a a 11-a din preliminarulu de spese alu ministeriului de culte si instructiune publica, se propune a se luá urmatóri'a positiune nóua:

„18. Pentru subventionarea gimnasiului greco-orientalu românú din Brasiovu se propune sum'a de 5000 fl.“

Presentata de: *Parteniu Cosm'a*, representante din cerculu electoralu alu Beinsiului.

Actulu de acusatune contr'a ministeriului Bulgarisu adresatu de comisiunea speciala a camerei deputatiloru din Aten'a suna:

„Camer'a reprezentatiloru acusa pre vechii ministri: d. Bulgarisu, presiedinte alu consiliului si ministru de interne; B. Nicolopulos ministru justitiei si ad interim a financiiloru; d. Grivas, ministru de resbelu; Ioanu Balasopulo, ministru de culte si instructiune publica; D. Tringhet'a ministru marinei si Ioanu Deliani ministru afaceriloru straine, ca la 30 Novembre 1874 19, 20, 21, 22, 23, 24 27 si 28 Martie 1875 adunandu-se in cualtatea loru de ministri de statulu, in sal'a siedintieloru adunárei cu alti deputati a cároru numeru, cuprindindu-se ministrii n'a trecutú nici odata

de 92 si in cea mai mare parte din acele dile s'a radicatu abiá la 80, au usurpatu puterea legislativa, ce nu le ér' permis a luá, in scopu de a insielá statulu si pre rege si a obtiené unu castigu ilicitu; ca au promulgatu in numele camerei, si cá si cum le aru fi promulgatu singura, actele legislative a cároru lista urméza, cá legi de statulu; ca provocándu, cá ministri constitutionali si responsabili sanctiunea susu diseloru legi false cá legi de statulu si cá si cum aru fi fostu promulgate de amendóne pártile ce compunu puterea esecutiva, au afirmatu oficialmente, in cunoscintia de cauza, cá adeverate lucruri pre cari le sciau ca suntu false; ca in fine le au esecutatu cá legi percependu imposite, cheltuindu venituri publice, dispunendu de averea natiunei, anulandu si modificándu legi anterióre si conventiuni de statulu, conferindu grade in armat'a de uscatu si de apa, creandu in interesulu altui'a si in detrimentulu statulu drepturi si pretensiuni. Violándu astu-feliu dispositiunile art. 56, 57, 59, 60, 61, 62, 33, 36, din constitutione, cum si art. 229, 247, 248 paragrafele 1-iu si celu din urma, 255, 109 si 110 din codulu penalu.

„Aten'a in 29/10 Novembre 1875.“

Pre lângá aceste s'a datu unu mandatu de arestare contr'a celoru doi vechi ministri Nicolopulo si Balasopulo, si care s'a esecutatu la momentu. Acesti doi fosti ministri suntu acusatú ca, impreuna si intr'unu interesu comunu de castigu ilicitu, au cerutu si capetatu diferite sume de bani, bijuterii si obiecte de argintu in cestiunea numirei Archiepiscopiloru de Patras, de Argolid'a, de Cefaleni'a si de Meseni'a, crime prevediute si pedepsite de art. 51, 456, § 3, si 369, § 1, din codicele penalu, si de art. 9 din legea dela 9 Iuniu 1852 asupr'a episcopiloru si a episcopatelor.

„Le Constitutionnel“ despre Romani'a.

Amu avutu ocaziunea de a aretá in mai multe renduri, in privinti'a turburárilor din Turci'a, ca aspiratiunile naturale ale raseloru orientale erau din nenorocire amestecate cu agitatiuni demagogice. In Greci'a, nu vedemu óre revolutiunea impingendu lucrarea sea contr'a regalitáti care, totusi n'a incetatú de a veghiá lu independenti'a tieriei? La Belgradu, óre loviturile opositiunei nu suntú indreptate totu contr'a principelui Milanu, celu putienú totu atátu câtú suntú indreptate contr'a sultanulu si Portiei otomane? La provinciele resculate, acela'si jocu: demagogi'a cosmopolita se introduce aci spre a esplotá credulitatea maseloru inculte si pre jumetate barbare.

Singurulú statulu care, multiamita temperamentulu rasei sele latine, a reusitu a se consolidá la marginea dintre occidentu si orientu, este Romani'a; acestu statulu posedá tóte elementele unei esistintie de statulu civilisatu, si viitorulu seu este asiguratú déca va sci sa se smulga dela imbratiasirea demagogiei. Acestu eternu inamicu alu liniscei popólorulu se agita mai multu decâtú ori cândú spre a cercá, in midiloculu crizei actuale din Turci'a, sa pescúesca in apa turbure, cá cum aru voi sa probeze puteriloru occidentale ca populatiunile dela Danerea de josu nu suntú facute spre a se guverná ele singure. Revolutiunarii din Bucuresci au de complici pre revolutiunarii din Franci'a. Atacurile lorú nu tientescu in cáutare ori cutare ministru, ci in principelu Carolu, si spre a-si atrage mai bine simpatii franceze, se represinta acestu principe cá unu instrumentu alu dlui de Bismark. Vediuramu din procesulu lui Arnimu ca teribilulu cancelarú nu-i place câtú-si de putienú ceea ce este oper'a sea; este

anu faptu notoriu ca elu uresce pre principele Carolu si ca din tóte cabinetele straine celu din Berlinu este celu mai putienu amicalu pentru guvernulu român. Se cuvine a mai amintí inca ca principele Carolu a fostu ridicatu la tronu de câtra chiaru aceea cari lu descriu adi cá prusianu; in adeveru, partidulu Bratianu a numitu pre acestu principe si a mersu sa-lu solícite la Düsseldorf, la parintele seu.

Nu este cu putintia a face politica seriósa, cându voimu cá in orice lucru, sa vedemu mân'a dlui de Bismarck; nu numai ca cu modulu acest'á se esaltéza preste mesura influint'á acestui ministrú, dara inca se risca de a perde nisce amicitii simpatiche si pretiöse.

Romani'a este o creatiune francesca; sa cautámu dara a nu o lasá pre mân'a unoru inflaintie ostile, si tocmai acésta facu foile nóstre radicale servindu de organu alu intrigeloru rosiloru din Bucuresci.

Schimbaréa de ministeriu de care au vorbitu diarele n'are insemnate politica. Retragerea dlui Boerescu nu modifica intru nimicu politic'a esterióra a tiei, care de altmintreni are deplin'a aprobare a puteriloru. La Constantinopoli, cá si in cabinetele din occidentu, se da pre deplinu dreptate atitudinei circumspecte si rezervate a cabinetului român; multiamita guvernului principelui Carolu, insurectiunea nu s'a agravatu prin ingerentia Romaniei, acésta abtineré nu putienu a contribuitu de a oprí interventiuinea serba. De aci strigatele partidului rosii, si maniele amiciloru loru radicali din Parisu.

Puterile cele mari continua de altmintreni a aretá increderea loru in viitorulu principatului. Mai multe cestiuni importante au primitu o solutiune buna séu suntu in ajunulu de a fi resolute. Astu-feliu este cestiunea titlului oficialu alu tiei. Dela intrunirea loru intr'unu singuru statu, titlulu de principate unite nu mai respunde realei situatiuni; cea mai mare parte din cabinete au recunoscutu acésta, consacrandu, in documentele oficiale, numele de Romani'a, calificatiune conforma cu numele rasei care locuesce acésta tíera. Guvernulu francesu a facutu si densulu cunoscutu cabinetului din Bucuresci ca va in-trebuintiá, pre viitoru, acestu nume in comunicatiunile sele oficiale, si se póte sperá ca Pórt'a va sferí prin a contestá acestu punctu care nu aduce nici o atingere drepturiloru sele.

Cátu despre tractatele de comerci, se scie ca Austro-Ungari'a a incheiatu cu guvernulu român o conventiune vamala care in curendu va primí sanctiunea dietei din Pest'a. Alte guverne suntu in ajunulu de a urmá acestu esemplu. Cabinetulu rusescu precum si celu din Rom'a au facutu cunoscutu ca suntu gat'a a tractá, si negociárile pentru acestu scopu se si urméza cu Rusi'a. Guvernulu francesu a manifestatu si elu intentiuni analoge si se crede ca negociárile voru incepe la intórcerea preste putienu tempu a dlui Calimaki Catargi, agentulu Romaniei la Parisu.

Cabinetulu din Bucuresci prime-sce astu-feliu recompens'a atitudinei sele intiepte si pacinice: nu putemu decâtu a-lu angagiá sa starue in acésta calé si sa evite politic'a de aventure, care ne tememu ca va fi fatala patriotiloru dela Belgradu si dela Cettinje.

Din tractulu gr. or. alu Bistritiei 14
Novembre 1875.

(Urmare.)

Se vorbesce in tractulu acest'á cum-ca si multu espertulu si meritatuulu barbatu dlu Vasile Buzdugu inca au plecatu a se chirotoní de pre-

otu si astufeliu a concurge la statiunea protopresbiterala a Bistritiei. Nu voimu a aratá meritele acestui raru barbatu, pentru-ca acele suntu cu multu mai cunoscute chiaru si Ven. consistoriu de cátu se mai fia lipsa si de óre care publicare ci amu dorí nmai din tóta inim'a, ca ceea ce se vorbesce sa fia realitate, si atunci amu devení in placuta pusetiune de ai gratulá deimpredna cu clerulu si poporulu credinciosu din acestu tractu, ca celu intáiu chiamatu de a ocupá postulul onorificu a statiunei protopresbiterale a Bistritiei. —

Se mai revenimu la asertiunile dlui A. si se aratámu ca in cátu suntu acele basate pre adeveru, si in cátu nu, si adeva: dlu A. ascrie de meritu dlui parochu din B. P. infiintarea parochiei din Cosn'a. Noi inse nu scimu, nice nu amu auditu dela nimene ca infiintarea parochiei Cosn'a sa fia unu fetu si a dlui parochu din B. P. scimu inse atát'a cá apartionendu aceea diocesei bucovinene si ca atare fiindu de fili'a parochiei matre Candreni reposatulu protopresbiteru T. Buzdugu deimpredna cu meritulu seu fin V. Buzdugu, au lucratu ca precum in cele politice administratiunali se tiené de districtulu Naseudului, asiá sa se tiená si in cele bisericesci de protopresbiteratulu gr. or. a Bistritiei respective de archidiecea romána gr. or. a Ardélului. Acest'á precum se véde li-an succesu si astufeliu a dechiarato de parochi'a matra, au infiintatu in dens'a o scóla confesiunala si au adusu tréb'a pâna acolo încátu se-si aléga preotu, si dupa aceea se incépa la edificarea unei biserici. Preotu s'a alesu in anulu trecut, in persón'a dlui G. Maric'a; iéra edificarea bisericei inca e sperare ca se va incepe in curendu. Acte relative la infiintarea parochiei Cosn'a suntemu convinsi ca se voru fi aflându atátu in archivulu protopresbiteralu alu Bistritiei cátu si in celu consistorialu archidieceanu, inca dn prin anii 1863 si 1864, in cari nu credemu ca va fi figurându si numele parochului din B. P. In cele din urma credemu ca nice chiaru numitul parochu nu-si va insusi siesi de meritu aceea ce pontru densulu la nici o intemplané nu póte fi meritu. —

Dlu A. inferéza intre meritele dlui parochu din B. P. si figurarea on. aceluia de deputatu la congresulu electoralu din anulu trecut. Noi nu voimu aici a disputá ca óre i se póte acésta ascrie de meritu ori nu? spunemu inse atát'a on. cetitori ai acestui pretiuitu diurnal, cumca dlu parochu din B. P. numai singuru unu votu a avutu din tractulu acest'á si si acésta numai pentru unu blidu de linte, tóte celelalte voturi din tractulu acest'á au fostu fâra de exceptiune pentru prea cinstitul parinte T. V. Gheaj'a. Incátu dara i se póte atribuí si acésta impregiurare de meritu, judece cei competinti; iéra noi se mai sfatuimu cu dlu A. carele afirméza cumca laudatulu seu aru fi culmea misiunei sele pentruca e singurulu parochu in totu tractulu, carele a transpusu fondurile bisericesci in mânilé epitropiloru.

De cum-va dlu A. s'aru fi informatu mai bine despre acestu lucru, atunci de securu nu afirma unu ce atátu de paradoxu; de óre-ce noi scimu, ca déca nu tóte, dara majoritatea parochieloru din acestu tractu suntu administrate intru tóte — prin urmare si fatia cu fondurile bisericesci — conformu stat. org. urméza dara ca numai unulu reu informatu puté afirmá contrariulu precum a afirmatu si dlu A. —

Se vorbesce in tractulu acest'á cumca corespundint'á dlui A. s'aru fi facutu chiaru in locuint'á dlui parochu din Borgo-Prundu si ca aceea s'aru fi cetitu on. aceluia'si inainte de

ce se tramite spre publicare. Noi inse de-si se vorbescu acestea, totusi nu potemu crede asiá ce-va, de óre-ce nu putemu presupune ca dóra desu numitul parochu si-aru fi insusitu siesi de merite acele ce in adeveru nu suntu. —

Aru fi mai multe de a se vorbí atátu fatia cu dlu Aristide cátu si cu laudatulu seu, dara tóte aceste le vomu rezervá pentru alta ocasiune: de astadata spunemu atátu dlui A. ca e mare deosebire intre Aristide celu adeveratu si intre densulu. Acel'á spunea si afirma adeverulu, acest'á inse contrariulu. XXX.

Varietâti.

*** * Multiamita publica:** Fostulu invetiatoriu in Libotinu Filipu Nechita alui Filipu Ursu (nascutu Tom'a) — carele in tempu de 3 ani au fostu persecutatu de trist'a bóla a officei, vediuendu-se slabitu de puterile fisice, si prin urmare aprópe de a se mutá dintre cei vii, in 23 Martie 1874 m'au pofritu pre mine la sine spre a face testamentu preste averea sea, care testamentu s'au si facutu dupa pofitá domniisele, — mai inainte inse de facerea acestui testamentu lamu cercetatu mai adeseori in bóla sea, mangaindu cu tecsturi din s. scriptura, si aducându-i a minte scopulu celu inaltu de a inzestrá sântele lui Dumnedieu lacasiuri, si cea ce nu s'aru poté efectuí decâtu pre bas'a unei bunisióre fundatiuni bisericesci — si prin urmare lamu indemnatu precum mai inainte asiá si la facerea testamentului, ca se donedie pre sam'a bisericei gr. or. din Libotinu cu hramu: cuviósei maicei Paraschiv'a un'a suma de bani facându cunoscutu folosulu celu mare sufletescu celu va trage din acésta donare. — Patrunsu de indemnurile date de subscrisulu despre o parte; iéra despre alta parte provocatu fiindu de zelulu si ravn'a avuta cátra inzestrarea s. biserici... cáci si pâna in presentu au inzestratu bisericea cu cele ce au fostu mai de lipsa, asiá spre esemplu intre altele si cu unu antimisu, — au donatu susu mentionatei biserici gr. or. o suma de 100, o suta florini v. a. si care suma epitropia ia primitu in 29 Decembre st. v, 1874, si acum suntu inlocati spre fructificare. Decí dara pentru acésta fapta marinimósa se aduce din partea subscrisului in-sercinat de comitetulu parochialu, cea mai cordiala multiamita publica; Si fiindu ca in 8 Martie 1874 atátu puterniculu Dumnedieu au bine voitu alu chiemá la sine din viét'á pamentésca: Sa dicemu: Fiei tierin'a usióra, si memori'a eterna.

Asiderea si Mafei Filipu alui Mihailu Filipu, patrunsu de zelulu cátra s. biserica, si la indemnurile date de subscrisulu au donatu s. biserici gr. or. din Libotinu cu hramu cuviósei maicei Paraschiv'a 30 fl. trei zeci florini v. a. pentru care marinimósa fapta sa aduce la insarcinarea comitetului parochialu multiamita publica, — si fiindu ca in 26 Februarie 1875 au repausatu, se dicemu: Fiei tierin'a usióra, si memori'a eterna. —

Libotinu in 18 Nov. st. v. 1875.

Alesandru *Perhait'a*,
parochu gr. or.

*** * Unu servitoriu eftinu dara, perfidu.** Unu fecioru de vro 26 de ani din Ludosiulu Muresiului, provediutu de altumintre cu legitimiatiune necesarie, s'a imbiatu mai de una di la unu Boitianu, cá sluga, dicându, ca elu nu cere alt'a nimica, fâra stapánulu seu se-lu imbrace si se-lu alimentedie, mai incolo apromise si credintia si dreptate mai multa, de câte se recere dela o sluga, elu va fi, dise, unu adeveratu fiu. Boitianulu audindu atari vorbe frumóse si compatímindu pre strainulu, care erá drentiosu si

lipitu de fóme si calculându póte si la o putiena dobânda, ce aru poté trage dupa unu slugoiu asiá mare si eftinu, se lasa la tomnéla. Intielesulu a fostu gat'a si slug'a bunisióru imbracata si mai bine hranita.

La vro 3 septamâni, pre cându stapánulu plecase la Sibiuu cu lemne, si stapán'a dormiá somnulu de dimi-nétia, credinciosulu sluga intra in odaia stapánu-seu de lucru, se imbraca cu hainele cele mai nóue de dumineca, incaltia cismele stapána-sea, iá baghilarulu din lada cu banii, ce se aflá in trensulu si-si iá in gându remasú bunu. Cându se scolá stapán'a, slug'a erá pre drumu cátra Sibiuu. Boitianulu prin unu espresu alu soției sele avisatu despre cele intemplete, gasesce Marti sér'a pre slug'a sea la statiunea drumului feratu abiá recu noscându in costumulu celu nou si cu tóte ca calatoriulu si scosesse cart'a de plecare, trebú a urm'a pre politiailu care lu pofitá a se reintórce la curtea svatului si a-si schimbá iéra costumulu celu nou cu celu vechiu.

*** * (Generositate sasésca.)** In gimnasiulu sasescu de aici se propune limb'a romána de unu sasu, care nu scimu, déca are cunoscintiele elementarie despre limb'a nóstra. Pâna acum acestu postu erá cu totu dreptulu rezervatu unui barbatu carturariu român, egoismulu nationalu inse numai permite cá limb'a romána sa se propuna de unu barbatu român competentu. Unde e vorb'a de interese reali, acolo confratiloru susi nu le prea pasa de o cunoscintia esacta a limbei române, vorb'a e: plat'a impreunata cu acestu postu mai bine sa-o primésca unu sasu, fia cátu de ignorantu. Fórté logicu! Vomu revení inca asupr'a acestui obiectu.

Burs'a de Vien'a.

Din 25 Novembre (7 Dec.) 1875.

Metalicele 5%	69 45
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 45
Imprumutulu de statu din 1860	111 90
Actiuni de banca	929 —
Actiuni de creditu	208 50
London	113 10
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	30 70
" " " Temisiorene	80 —
" " " Ardelenesci	79 60
" " " Croato-slavone	84 50
Argintu	104 90
Galbinu	5 21 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 04

Nr. 330 — 1875.

Concursu.

Devenindu vacanta parochi'a gr. or. de cl. III Offenbai'a, protopresbiteratulu Lupsiei, amesuratu ordinatiuni consistoriali dto 6 Nov. 1875. Nr. 3253. B. prin acésta se escrie concursu cu terminulu pâna la 1 Ianuariu 1876.

Cu acésta parochia suntu impreunate urmatórele emolominte:

1. Cas'a parochiale cu supra edificiele economice.

2. Portiunea canonica constatatóre din 11 jug. or. II. parte aratóre, parte fenatie, si parte pasiu-nate. —

2. Un'a di de claca, séu 40 cr. de unu fum, — si.

4. Venitele stolari usitate pâna aci. —

Concurrentii voru avé a-si asterne petitiunile loru instruate amesuratu prescrizeloru stat. org. la subsemnatulu foru, si cari voru fi preoti a produce dela Pré Ven. consistoriuu concesiune spre acésta, pâna la terminulu indicatu. —

Oficiulu protopresbiteralu gr. or. a Lupsiei.

Ofenbai'a in 21 Novembre 1875.

In contielegere cu comitetulu paroch.

Ioanu *Danciu*l,
adm. prot. gr. or. alu

(1—3)

Lupsiei.